

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2022
(OR. fr, en)

9736/22

ECOFIN 537
UEM 140
SOC 327
EMPL 213
COMPET 428
ENV 526
EDUC 203
RECH 321
ENER 240
JAI 792
GENDER 77
ANTIDISCRIM 57
JEUN 87
SAN 331

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	9400/22 - COM(2022) 602 final
Θέμα:	Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 του Βελγίου και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 του Βελγίου

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, το οποίο βασίστηκε στην πρόταση COM(2022) 602 final της Επιτροπής και αναθεωρήθηκε και εγκρίθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 του Βελγίου και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 του Βελγίου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυναμική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επικαιροποιηθεί τον Ιούνιο του 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών για το 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η κοινωνική δέσμευση του Πόρτο, που υπογράφηκε στις 7 Μαΐου 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017.
- Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Βέλγιο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση³. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση του 2022 για την απασχόληση, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁴ («σύσταση του 2022 για τη ζώνη του ευρώ») στις 5 Απριλίου 2022 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 14 Μαρτίου 2022.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 153 της 7.4.2022, σ. 1).

- (3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών έγινε αισθητός, μεταξύ άλλων με την αύξηση των τιμών της ενέργειας, των τροφίμων και των πρώτων υλών και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια καθώς και εταιρείες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Η Ένωση διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Οι οικονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας έχουν επηρεάσει ασύμμετρα τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, η οδηγία 2001/55/EK⁵ του Συμβουλίου ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382⁶ του Συμβουλίου, η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην Ένωση, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

⁵ Οδηγία 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12).

⁶ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/EK και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

- (4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξαμήνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα του 2022 για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια καλύπτουν όλες τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν στους κύκλους των Ευρωπαϊκών Εξαμήνων του 2019 και του 2020 ή ένα σημαντικό υποσύνολό τους. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των άλλων ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής αυτών των αναθεωρημένων, επικαιροποιημένων ή τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (5) Η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί στο πλαίσιο συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ένωση ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων για τις οικονομικές προοπτικές λόγω του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού δικαιολογούν την παράταση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

- (6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθέτησε το Συμβούλιο στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021⁷ σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου για το 2021, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται επί του παρόντος καλύτερα με βάση τη μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, ως προς τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη⁸. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων⁹ πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και των επενδύσεων.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου για το 2021 (EE C 304 της 29.7.2021, σ. 1).

⁸ Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση είναι εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μπορούν να τονώσουν τη δυναμική ανάπτυξη.

⁹ Που δεν χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ή άλλα ταμεία της Ένωσης.

- (7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρείες κατευθύνσεις για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023 («δημοσιονομικές κατευθύνσεις»), με στόχο να στηρίξει την κατάρτιση των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει τον συντονισμό των πολιτικών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τις μακροοικονομικές προοπτικές των χειμερινών προβλέψεων του 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020–2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό φαίνεται πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να συνεχίσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθύνσεις στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει αναλόγως τις κατευθύνσεις πολιτικής της, το αργότερο στο πλαίσιο της εαρινής δέσμης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στα τέλη Μαΐου 2022.
- (8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική απόκριση πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν κατά το δυνατόν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις έμμεσες επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ταχέως εξελισσόμενες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων που ανακύπτουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας όσον αφορά την άμυνα και την ασφάλεια, και πρέπει να είναι διαφοροποιημένη μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεσή τους στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

- (9) Στις 30 Απριλίου 2021, το Βέλγιο υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου¹⁰. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που αναφέρει ότι το Βέλγιο έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.
- (10) Στις 30 Απριλίου 2022, το Βέλγιο υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, σύμφωνα με την προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση του Βελγίου σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

¹⁰ ST 10161/21 INIT· ST 10161/21 ADD 1.

- (11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για το Βέλγιο. Αξιολόγησε την πρόοδο του Βελγίου όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο του Βελγίου όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- (12) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στην εν λόγω έκθεση εξετάστηκε η δημοσιονομική κατάσταση του Βελγίου, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2021 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) που ορίζει η Συνθήκη, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη και δεν τηρούσε την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα κριτήρια του ελλείμματος και του χρέους δεν πληρούνταν. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 2ας Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέτασε, στο πλαίσιο της αξιολόγησης όλων των σχετικών παραγόντων, αν η συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους απαιτεί ενδεχομένως υπερβολικά απαιτητική εμπροσθοβαρή δημοσιονομική προσπάθεια που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, κατά την Επιτροπή, η συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους δεν κρίνεται αναγκαία υπό τις τρέχουσες εξαιρετικές οικονομικές συνθήκες. Όπως ανακοινώθηκε, η Επιτροπή δεν πρότεινε να κινηθούν νέες διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2022 και θα αξιολογήσει εκ νέου αν είναι αναγκαίο να προτείνει την κίνηση τέτοιων διαδικασιών το φθινόπωρο του 2022.

(13) Στη σύστασή του της 20ής Ιουλίου 2020¹¹, το Συμβούλιο συνέστησε στο Βέλγιο να λάβει, το 2020 και το 2021, όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Επίσης, συνέστησε στο Βέλγιο να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης του Βελγίου μειώθηκε σε 5,5 % από 9,0 % το 2020. Η απόκριση του Βελγίου σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης μειώθηκαν από 4,4 % του ΑΕΠ το 2020 σε 2,9 % το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από το Βέλγιο το 2021 ευθυγραμμίζονταν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν κατά κύριο λόγο προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Ταυτόχρονα, ορισμένα από τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση κατά την περίοδο 2020-2021 δεν ήταν προσωρινά ούτε συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία συνίστανται κυρίως σε προσωρινές αυξήσεις των κατώτατων συντάξεων και των αποδοχών στον τομέα της υγείας. Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 108,2 % του ΑΕΠ το 2021 από 112,8 % του ΑΕΠ το 2020.

¹¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Βελγίου για το 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου για το 2020 (EE C 282 της 26.8.2020, σ. 1).

(14) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σταθερότητας 2022 είναι ευνοϊκό. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,0 % το 2022 και κατά 1,9 % το 2023. Συγκριτικά, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,0 % το 2022 και 1,6 % το 2023, κυρίως λόγω της συντομότερης καταληκτικής ημερομηνίας για τις μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα σταθερότητας 2022, η οποία ήταν προγενέστερη της έναρξης του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα μειωθεί στο 5,2 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 3,6 % το 2023. Η μείωση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως τη σταθερή ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας και την άρση των περισσότερων έκτακτων μέτρων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022, ο δείκτης του χρέους γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει (οριακά) σε 108,0 % το 2022 και να αυξηθεί σε 108,8 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 5,0 % και 4,4 % του ΑΕΠ αντίστοιχα για το 2022 και το 2023. Το 2022, αυτό συνάδει με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, παρά το λιγότερο ευνοϊκό μακροοικονομικό σενάριο στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, καθώς οι δημοσιονομικές προβλέψεις στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022 λαμβάνουν υπόψη τεχνική διόρθωση που αντικατοπτρίζει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας το 2022 (μόνο). Για το 2023, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν υψηλότερο δημοσιονομικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, κυρίως λόγω του λιγότερο ευνοϊκού μακροοικονομικού σεναρίου και των μέτρων που δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί κατά τα τελευταία έτη του προγράμματος σταθερότητας του 2022. Στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπεται γενικά παρόμοιος δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ ύψους 107,5 % το 2022, αλλά χαμηλότερος δείκτης 107,6 % το 2023, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη χαμηλότερη αύξηση του αποπληθωριστή ΑΕΠ στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη (μέσος όρος δεκαετίας) αύξηση του δυνητικού προϊόντος εκτιμάται σε 1,4 %. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη του Βελγίου.

- (15) Το 2022, η κυβέρνηση κατήργησε σταδιακά την πλειονότητα των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης να προβλέπεται ότι θα μειωθούν από 2,9 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,4 % το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα του 2022 επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, εκτιμώνται σε 0,5 % του ΑΕΠ το 2022 και 0 % του ΑΕΠ το 2023¹². Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε εφάπαξ μεταβιβάσεις προς τα νοικοκυριά και σε περικοπές στους έμμεσους φόρους κατανάλωσης ενέργειας. Τα μέτρα αυτά ανακοινώθηκαν ως προσωρινά και αφορούν το 2022. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές το 2023, ορισμένα από τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να διατηρηθούν. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα, ιδίως όσον αφορά τις γενικές μεταβιβάσεις προς τα νοικοκυριά για τη στήριξη της κατανάλωσης ενέργειας και τις μειώσεις των συντελεστών ΦΠΑ στο αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια και των ειδικών φόρων κατανάλωσης επί της βενζίνης. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπεται να ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ, τόσο το 2022 όσο και το 2023¹³, καθώς και από το αυξημένο κόστος των δαπανών για την άμυνα (0,1 % του ΑΕΠ το 2022).

¹² Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹³ Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην Ένωση αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, και η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υπάρχουσας διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την Ένωση ως είχε τον Μάρτιο του 2022. Για το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής και λαμβάνουν υπόψη τόσο τις μεταβιβάσεις σε μετρητά όσο και τις παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

- (16) Στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στο Βέλγιο να χρησιμοποιήσει το 2022 τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων για τη στήριξη της ανάκαμψης, ασκώντας παράλληλα συνετή δημοσιονομική πολιτική. Επιπλέον, θα πρέπει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Επίσης, το Συμβούλιο συνέστησε στο Βέλγιο να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, ενώ ταυτόχρονα να αυξήσει τις επενδύσεις για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

(17) Το 2022, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022 του Βελγίου, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο -2,4 % του ΑΕΠ¹⁴. Το Βέλγιο σχεδιάζει να συνεχίσει να στηρίζει την ανάκαμψη χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022¹⁵. Επομένως, το Βέλγιο σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 2,1 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,5 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Επιπλέον, η αύξηση των κρατικών δαπανών λόγω της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των αποδοχών στον δημόσιο τομέα και των κοινωνικών παροχών και, σε μικρότερο βαθμό, λόγω της υψηλότερης δημόσιας κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών, προβλέπεται επίσης ότι θα συμβάλει στην επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων καθαρών πρωτογενών τρεχουσών δαπανών. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, τα μέτρα αυτά και οι αιτίες υψηλότερων δαπανών δεν συνοδεύονται πλήρως από αντισταθμιστικά μέτρα.

¹⁴ Το αρνητικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁵ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

- (18) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα ανέλθει σε 0,0 % του ΑΕΠ με βάση την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής¹⁶. Το Βέλγιο προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2023 για να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις για τη στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει σταθερή σε σύγκριση με το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας το 2023¹⁷. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει σε γενικές γραμμές ουδέτερη συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτή περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας, τα οποία ισούνται με 0,5 % του ΑΕΠ.
- (19) Στο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε 3,4 % του ΑΕΠ το 2024 και σε 2,7 % το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να φτάσει σε επίπεδα κάτω του 3 % του ΑΕΠ έως το 2025. Οι προβλέψεις αυτές βασίζονται σε ένα μακροοικονομικό σενάριο που καταρτίστηκε πριν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, και στηρίζονται στην παραδοχή ότι έχουν ληφθεί μέτρα που δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί κατά τα τελευταία έτη του προγράμματος σταθερότητας 2022, ιδίως η λεγόμενη «ευέλικτη δημοσιονομική προσπάθεια», η οποία ανέρχεται στο 0,8 % του ΑΕΠ μεταξύ 2023 και 2025. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022, ο δείκτης του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί έως το 2025, συγκεκριμένα με αύξηση σε ποσοστό 109,7 % το 2024, και αύξηση σε ποσοστό 110,1 % το 2025. Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται υψηλοί μεσοπρόθεσμα.

¹⁶ Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (υστέρηση) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

¹⁷ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή.

(20) Εάν δεν μεταβληθούν οι πολιτικές, η ταχεία γήρανση του πληθυσμού αναμένεται να επιδεινώσει τον αντίκτυπο των δαπανών που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού στα δημόσια οικονομικά. Η έκθεση της Επιτροπής του 2021 για τη δημογραφική γήρανση¹⁸ προβλέπει αύξηση κατά 3,6 εκατοστιαίες μονάδες έως το 2040 και κατά 5,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έως το 2070 στις δαπάνες που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού, κυρίως λόγω των δαπανών για συντάξεις και μακροχρόνια φροντίδα. Στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, το Βέλγιο έχει δεσμευτεί να εφαρμόσει μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας του συστήματος και την προώθηση της σύγκλισης μεταξύ των διαφόρων συνταξιοδοτικών συστημάτων. Όσον αφορά τη μακροχρόνια φροντίδα, το Βέλγιο ήταν ήδη μία από τις χώρες με τις υψηλότερες δαπάνες στην Ένωση το 2019, οι οποίες μάλιστα αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω κατά 14 % έως το 2030 και κατά 2,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έως το 2070. Έχουν ξεκινήσει μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της χρήσης των διαφόρων εγκαταστάσεων παροχής φροντίδας με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, ιδίως για την αποφυγή και την καθυστέρηση της περιττής ή πρόωρης ιδρυματοποίησης, η οποία αφορά ένα στα τέσσερα άτομα που λαμβάνουν κατ' οίκον φροντίδα¹⁹, μολονότι παρατηρούνται μεγάλες διαφορές μεταξύ των περιφερειών. Η κρίση της νόσου COVID-19 έχει καθυστερήσει την εφαρμογή των προγραμματισμένων μέτρων εξοικονόμησης κόστους. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι ενδέχεται να υπάρξει περιθώριο περαιτέρω μείωσης της υπερϊδρυματοποίησης, με παράλληλη ενίσχυση της χρήσης ποιοτικών υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας και αντιμετώπιση των οικονομικών εμποδίων που περιορίζουν την πρόσβαση των πλέον ευάλωτων ομάδων σε αυτές τις υπηρεσίες. Η ταχεία και φιλόδοξη εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των προβληματισμών για τη βιωσιμότητα.

¹⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021, The 2021 Ageing Report Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2019-2070) [Έκθεση του 2021 για τη γήρανση του πληθυσμού: Οικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις για τα κράτη μέλη της ΕΕ (2019-2070)], Institutional paper 148.

¹⁹ Devos C, Cordon A, Lefèvre M, Obyn C, Renard F, Bouckaert N, Gerkens S, Maertens de Noordhout C, Devleeschauwer B, Haelterman M, Léonard C, Meeus P (2019), Performance du système de santé belge – Rapport 2019 – Synthèse. Health Services Research (HSR). Bruxelles: Centre Fédéral d'Expertise des Soins de Santé (KCE). KCE Reports 313B. D/2019/10.273/33.

- (21) Το βελγικό φορολογικό σύστημα χαρακτηρίζεται από υψηλή φορολογική επιβάρυνση της εργασίας, με σχετικά υψηλούς φορολογικούς συντελεστές, και στενά φορολογικά κλιμάκια. Το γεγονός αυτό περιορίζει την πραγματική προοδευτικότητα του φορολογικού συστήματος και αποδυναμώνει περαιτέρω τη συμμετοχή στην εργασία. Ενώ η φορολογική μεταρρύθμιση του 2016 μείωσε τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας για τα άτομα με τα χαμηλότερα εισοδήματα, η φορολογική επιβάρυνση παραμένει η υψηλότερη στην Ένωση για όσους αμείβονται με τον μέσο μισθό. Η υψηλή φορολόγηση της εργασίας μπορεί επίσης να αποθαρρύνει τη συμμετοχή στη διά βίου μάθηση. Επιπλέον, ορισμένα χαρακτηριστικά σχεδιασμού του συστήματος παροχών ανεργίας κινδυνεύουν να υπονομεύσουν τα κίνητρα για εργασία για όσους αναζητούν εργασία, ενώ μάλιστα ενδέχεται να μειώσουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών ενεργοποίησης. Η πολυπλοκότητα της κοινωνικής στήριξης και οι περιορισμένες δυνατότητες συνδυασμού του εισοδήματος από την εργασία και από κοινωνικές παροχές μπορεί επίσης να δημιουργήσουν αντικίνητρα για την ανάληψη εργασίας, ιδίως για τα άτομα με χαμηλό εισόδημα. Επιπλέον, εν μέρει για να μετριαστούν οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές, οι φορολογικές βάσεις διαβρώνονται από πολυάριθμες απαλλαγές, εκπτώσεις και μειωμένους συντελεστές, τα οποία οδηγούν σε μείωση της αποδοτικότητας και προκαλούν στρεβλώσεις. Ορισμένα χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος συμβάλλουν στη στρέβλωση των επενδυτικών επιλογών και οδηγούν σε υπερεπενδύσεις σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία. Για παράδειγμα, τα ενοίκια από ακίνητη περιουσία υποφορολογούνται, ενώ οι τόκοι των στεγαστικών δανείων για δευτερεύουσες κατοικίες εκπίπτουν από τον φόρο. Επιπλέον, τα φορολογικά κίνητρα για αποταμιεύσεις και ο αυστηρός σχεδιασμός των φορολογικών κανόνων που ισχύουν για τις μακροπρόθεσμες αποταμιεύσεις και τα συνταξιοδοτικά καθεστώτα δημιουργούν εμπόδια στην καλύτερη κατανομή των κεφαλαίων. Ο φόρος επί των λογαριασμών χαρτοφυλακίου, που θεσπίστηκε με τον νόμο της 17ης Φεβρουαρίου 2021, λειτουργεί επίσης ως αντικίνητρο για επενδύσεις σε χρηματοπιστωτικά μέσα. Επιπλέον, υπάρχει περιθώριο ανάπτυξης της περιβαλλοντικής φορολογίας, μέσω της μείωσης των επιδοτήσεων για ορυκτά καύσιμα και της ενθάρρυνσης των επενδύσεων στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Για παράδειγμα, η επανεξέταση των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα ορυκτά καύσιμα που χρησιμοποιούνται για θέρμανση (π.χ. πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και φυσικό αέριο), οι οποίοι είναι χαμηλοί σε σύγκριση με την ηλεκτρική ενέργεια, θα ενθαρρύνει τις επενδύσεις σε λύσεις θέρμανσης χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν επιλογές πολιτικής, όπως η θέσπιση οδικών τελών για ιδιωτικά οχήματα (όπως για τα φορτηγά), με παράλληλη εξασφάλιση επαρκούς επιπέδου παροχής δημόσιων μεταφορών για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης (ο μέσος αριθμός ωρών ανά έτος που αναλώνονται σε κυκλοφοριακή συμφόρηση είναι μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση). Θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που δεν καλύπτονται από συστήματα εμπορίας εκπομπών. Ο συνδυασμός της μετατόπισης της φορολογίας προς τομείς εκτός της εργασίας και της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης θα μπορούσε να βελτιώσει τη δικαιοσύνη του φορολογικού συστήματος, να τονώσει την απασχόληση και να προωθήσει κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους.

(22) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της υλοποίησης έως τις 31 Αυγούστου 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στο Βέλγιο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Ειδικότερα, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων δαπανών, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου περιλαμβάνει τη συστηματική ενσωμάτωση της επανεξέτασης των δαπανών στους κύκλους δημοσιονομικού προγραμματισμού όλων των επιπέδων διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο της αύξησης των δημόσιων δαπανών για τις συντάξεις, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, η οποία αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου περιλαμβάνει επίσης διάφορα μέτρα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση της ένταξης ευάλωτων ομάδων στην κοινωνία και την αγορά εργασίας, όπως άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, γυναίκες, νέοι, άτομα με αναπηρία και άτομα που διατρέχουν κίνδυνο ψηφιακού αποκλεισμού. Στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, το Βέλγιο θα εξασφαλίσει την ανάπτυξη δικτύων 5G. Επίσης, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου περιλαμβάνει μεταρρύθμιση του συστήματος φορολόγησης των εταιρικών αυτοκινήτων, με στόχο τον πλήρη εξηλεκτρισμό των στόλων εταιρικών οχημάτων.

- (23) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στο Βέλγιο αντιπροσωπεύουν το 49,6 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 26,6 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει το Βέλγιο να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης της νόσου COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά του. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.
- (24) Το Βέλγιο δεν έχει υποβάλει ακόμα τη συμφωνία εταιρικής σχέσης η οποία προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰ ούτε τα άλλα προγράμματα της πολιτικής συνοχής που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, το Βέλγιο πρέπει να λάβει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ των εν λόγω ταμείων της πολιτικής συνοχής και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχή εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχτούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

(25) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, το Βέλγιο αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με την αγορά εργασίας και το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Το πρωτοφανές υψηλό ποσοστό κενών θέσεων εργασίας στο Βέλγιο δείχνει ότι οι εργοδότες δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να προσλάβουν εργαζομένους με τις κατάλληλες δεξιότητες. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού αφορούν όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων και εξακολουθούν να υπάρχουν σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας, της εκπαίδευσης, της φροντίδας και των κατασκευών. Ειδικότερα, υπάρχουν πολύ λίγοι πτυχιούχοι θετικών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών (STEM), τόσο μεταξύ των αποφοίτων ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από επαγγελματικά προγράμματα όσο και μεταξύ των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων εξηγούνται επίσης από τη χαμηλή συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, ιδίως για τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, στα οποία η αναβάθμιση των δεξιοτήτων θα μπορούσε να προσφέρει καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης. Στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, θα αναπτυχθούν ατομικοί λογαριασμοί μάθησης και ατομικά δικαιώματα μάθησης για τους εργαζομένους. Ωστόσο, το ποσοστό των δαπανών για τις ενεργητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας που διατίθεται στην κατάρτιση είναι περιορισμένο και μόνο ένα μικρό —παρότι αυξανόμενο— ποσοστό των ατόμων που αναζητούν εργασία παρακολουθεί προγράμματα κατάρτισης που σχετίζονται με την έλλειψη εργατικού δυναμικού. Η αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων αποτελεί βασικό μοχλό για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού και τη διευκόλυνση της πράσινης μετάβασης, καθώς και για την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για το 2030 όσον αφορά την απασχόληση και τις δεξιότητες.

- (26) Όσον αφορά τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και την αναντιστοιχία δεξιοτήτων, εκφράζονται ανησυχίες, ιδίως σχετικά με τις επιδόσεις και τη συμπεριληπτικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα των υψηλών δημόσιων δαπανών για την εκπαίδευση²¹. Το χάσμα στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα συνδέεται στενά με το κοινωνικοοικονομικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο των σπουδαστών και είναι από τα μεγαλύτερα στην Ένωση, γεγονός που οδηγεί σε ανισότητες στην εκπαίδευση. Περισσότεροι από ένας στους τρεις νέους ενήλικες με αναπηρία δεν ολοκληρώνουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, μόλις το 6,2 % των σπουδαστών στο Βέλγιο συμμετείχαν σε δραστηριότητες μάθησης στο χώρο εργασίας το 2019, ποσοστό πολύ χαμηλότερο του μέσου όρου της Ένωσης (29 %). Η αύξηση της συνάφειας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) με την αγορά εργασίας είναι ιδιαίτερα δικαιολογημένη στη γαλλική κοινότητα, καθώς μόνο 3 από τις 10 δημοφιλέστερες επιλογές ανώτερης δευτεροβάθμιας EEK προετοιμάζουν για επαγγέλματα όπου υπάρχει έλλειψη εργατικού δυναμικού. Συνολικά, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες στο Βέλγιο σχετικά με την ελκυστικότητα της EEK ως διαδρομής προς την αριστεία, όπως αντικατοπτρίζεται στο μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού με αρνητική αντίληψη για την EEK. Η ενίσχυση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού θα συμβάλει στη διατήρηση των εκπαιδευτικών και στη μείωση της αυξανόμενης έλλειψης ειδικευμένων εκπαιδευτικών. Το γεγονός αυτό αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για τα μειονεκτούντα σχολεία, με κίνδυνο να αυξηθούν περαιτέρω οι υφιστάμενες ανισότητες στο εκπαιδευτικό σύστημα. Παρά τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί, η ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού θα ενισχυθεί με την παροχή καλύτερης αρχικής εκπαίδευσης και συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης, καθώς και με την ανάπτυξη πιο ευέλικτων και ελκυστικών επιλογών σταδιοδρομίας.
- (27) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, η πρόταση της Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή προτίθεται να προσδιορίσει τα έργα, τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που είναι πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, μέσω διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

²¹ ΟΟΣΑ – Αποτελέσματα PISA 2018, τόμος 1.

(28) Περίπου το 70 % της ακαθάριστης εγχώριας κατανάλωσης ενέργειας του Βελγίου καλύπτεται από εισαγωγές ορυκτών καυσίμων. Σύμφωνα με στοιχεία του 2020, η εξάρτηση από εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία ανέρχεται στο 30 % για το αργό πετρέλαιο (ποσοστό συνολικών εισαγωγών), ποσοστό υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (26 %), αλλά σε συγκριτικά χαμηλότερο ποσοστό για το φυσικό αέριο (7 % έναντι 44 % για την Ένωση) και για τον άνθρακα (39 % έναντι 54 %)²². Τα ποσοστά στο ενεργειακό μείγμα του πετρελαίου (39 % της ακαθάριστης εγχώριας κατανάλωσης έναντι 33 %) και του φυσικού αερίου (30 % έναντι 24 %) είναι υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης, ενώ το ποσοστό του άνθρακα είναι χαμηλότερο (5 % έναντι 11 %). Το ποσοστό της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα είναι 16 % της ακαθάριστης εγχώριας κατανάλωσης. Η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές αντιπροσώπευε μόνο το 13 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας το 2020. Το Βέλγιο θα πρέπει να λάβει σημαντικά πρόσθετα μέτρα για να επιταχύνει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την επίτευξη προόδου προς την κλιματική ουδετερότητα το 2050 και τη μείωση της εξάρτησής του από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα. Ωστόσο, η ανάπτυξη χερσαίων αιολικών έργων και η σχετική επέκταση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας παρεμποδίζονται σε μεγάλο βαθμό από τις μεγάλες καθυστερήσεις στη χορήγηση οικοδομικών αδειών, ιδίως λόγω των πολυάριθμων, μονότονων και χρονοβόρων διαδικασιών προσφυγής. Η εναρμόνιση μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης (ομοσπονδιακού, περιφερειακού, τοπικού) όσον αφορά τους στόχους και τη στρατηγική που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του Βελγίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα εξασφαλίσει ένα σαφέστερο πλαίσιο για τους επενδυτές και θα μειώσει τον αριθμό των προσφυγών, ενώ παράλληλα θα επιταχύνει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη σχετική ενίσχυση του δικτύου. Επιπλέον, η αδειοδότηση θα μπορούσε να διευκολυνθεί με την ενίσχυση της ικανότητας των οργάνων προσφυγής και τη θέσπιση περαιτέρω μέτρων για τη μείωση της διάρκειας των διαδικασιών προσφυγής και της πιθανότητας διαδοχικών προσφυγών, με τη χαλάρωση των περιορισμών σε περιοχές πλησίον αερολιμένων, ραντάρ και στρατιωτικών ζωνών, καθώς και με την επικαιροποίηση των απαιτήσεων ελάχιστης απόστασης (από τις ανεμογεννήτριες). Η καθιέρωση χωροταξικού σχεδιασμού που λαμβάνει υπόψη τις δυνατότητες των περιοχών όσον αφορά τους πόρους και η μεγαλύτερη συμμετοχή των δήμων σε έργα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα μπορούσαν να αυξήσουν την αποδοχή από τους κατοίκους της περιοχής.

²² Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου, αργού πετρελαίου και λιθάνθρακα. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται στις εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για το Βέλγιο, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενωσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου.

Οι δυνατότητες των ηλιακών εγκαταστάσεων στέγης (τόσο για εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας όσο και για εγκαταστάσεις μεγάλης κλίμακας) θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν καλύτερα με τη θέσπιση προϋποθέσεων πλαισίου που είναι προβλέψιμες και επαρκείς για την τόνωση της αυτοκατανάλωσης, της κοινής χρήσης της ενέργειας και της ανταπόκρισης από την πλευρά της ζήτησης. Για να καλυφθεί το αυξημένο επίπεδο ποικιλομορφίας των πηγών ενέργειας στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, το δίκτυο θα έπρεπε να ενισχυθεί και να καταστεί πιο έξυπνο. Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι, στο μέτρο του δυνατού, ανθεκτικές σε μελλοντικές εξελίξεις, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής για χρήση βιώσιμων καυσίμων.

- (29) Στα πρόσθετα μέσα για την περαιτέρω ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, των εκπομπών και της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα περιλαμβάνονται οι επενδύσεις στην αλυσίδα αξίας του υδρογόνου, η ενεργειακή ανακαίνιση και η απαλλαγή των κτιρίων από τις ανθρακούχες εκπομπές. Αυτό σημαίνει ότι οι επιδοτήσεις ανακατευθύνονται προς πηγές θέρμανσης χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και ότι θεσπίζονται ή επιταχύνονται οι περιφερειακές απαγορεύσεις εγκατάστασης λέβητα πετρελαίου ή λέβητα αερίου σε νέα κτίρια. Η μετάβαση σε άλλα είδη καυσίμων θα διευκολυνθεί εάν μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας και οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης (μέσω της ενθάρρυνσης ριζικότερων ανακαινίσεων) ενταθούν και πραγματοποιηθούν παράλληλα με τη μετάβαση σε άλλα είδη καυσίμων. Θα χρειαστεί μεγαλύτερη φιλοδοξία όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, προκειμένου το Βέλγιο να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55». Στις μεταφορές, το υψηλό ποσοστό της χρήσης ιδιωτικών αυτοκινήτων αντιπροσωπεύει μεγάλο μέρος της κατανάλωσης πετρελαίου στο Βέλγιο. Η προώθηση της ήπιας κινητικότητας (για παράδειγμα, χρήση ποδηλάτου, κοινή κινητικότητα) και της χρήσης των δημόσιων μεταφορών, μεταξύ άλλων μέσω βελτιωμένων υπηρεσιών δημόσιων μεταφορών, θα συμβάλει στη μείωση της χρήσης των ιδιωτικών αυτοκινήτων και της σχετικής κατανάλωσης πετρελαίου.

- (30) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και της εγκατάλειψης των ορυκτών καυσίμων θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, το Βέλγιο μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, το Βέλγιο μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³, για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (31) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 και η γνώμη του²⁴ αποτυπώνεται στη σύσταση 1.
- (32) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τις συστάσεις που ορίζονται στη σύσταση του 2022 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ. Για το Βέλγιο, αυτό αντικατοπτρίζεται ιδίως στις συστάσεις 1, 2 και 3.

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21).

²⁴ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Βέλγιο να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, περιορίζοντας συγκεκριμένα την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών κάτω από τη μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμο να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της Ένωσης. Για την περίοδο μετά το 2023, να ακολουθήσει δημοσιονομική πολιτική που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και τη διασφάλιση αξιόπιστης και σταδιακής μείωσης του χρέους και δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα μέσω σταδιακής εξυγίανσης, επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων. Να δώσει προτεραιότητα σε μεταρρυθμίσεις που βελτιώνουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα της μακροχρόνιας φροντίδας, μεταξύ άλλων με την προώθηση της οικονομικά αποδοτικής χρήσης των διαφόρων εγκαταστάσεων παροχής φροντίδας. Να προβεί σε μεταρρύθμιση των συστημάτων φορολογίας και παροχών ώστε να μειωθούν τα αντικίνητρα για εργασία, μετατοπίζοντας τη φορολογική επιβάρυνση από την εργασία και απλουστεύοντας το σύστημα φορολογίας και παροχών. Να μειώσει τις φορολογικές δαπάνες και να καταστήσει το φορολογικό σύστημα πιο ουδέτερο ως προς τις επενδύσεις.
2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021. Να υποβάλει τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021–2027, ώστε να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή και, στη συνέχεια, να αρχίσει η εφαρμογή τους.
3. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, ιδίως με τη βελτίωση των επιδόσεων και της συμπεριληπτικότητας του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, την ενίσχυση της ποιότητας και της συνάφειας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, και την ανάπτυξη πιο ευέλικτων και ελκυστικών επιλογών σταδιοδρομίας και κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς.

4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα με την ενίσχυση των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων στα κτίρια, την προώθηση της χρήσης και της παροχής υπηρεσιών δημόσιων μεταφορών, καθώς και της ήπιας κινητικότητας, και την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συναφών υποδομών δικτύου μέσω του περαιτέρω εξορθολογισμού των διαδικασιών αδειοδότησης, μεταξύ άλλων με τη μείωση των χρονοβόρων διαδικασιών προσφυγής και τη θέσπιση συνθηκών πλαισίου που θα τονώσουν τις επενδύσεις σε εγκαταστάσεις ηλιακής ενέργειας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος
